

U sljedećoj tabeli dat je jednostavan pregled termina koji se koriste u relacionoj algebri i onih koji su uobičajeni u tabelarnoj terminologiji kod većine programskih jezika koji podržavaju relacione baze (npr. Access):

Terminologija relacione baze podataka	Tabelarna terminologija
<i>relaciona baza podataka</i>	skup tabela
<i>relacija</i>	jedna tabela
<i>atribut (svojstvo)</i>	zaglavlje kolone u tabeli
<i>slog</i>	red od podataka u tabeli
<i>mjera veličine skupa određenih objekata</i>	broj redova u tabeli
<i>stepen</i>	broj kolona u tabeli
<i>domen</i>	postavka važećih vrijednosti za podatke u koloni
<i>MOV (Model objekti veze) ili ER</i>	model objekti-veze ili Entity-Relationship Model

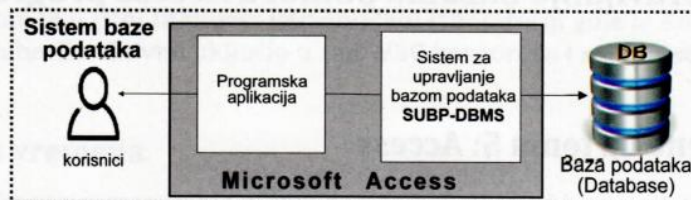
Tabelarna i standardna terminologija relacionih baza

Engleski termin za slog – record, kolona (polje) – field.

Uvod u rad Access programom

U prethodnoj temi upoznali smo se sa sistemom baze podataka.

Microsoft ACCESS (*Access* – pristup) je sistem za upravljanje relacionim bazama podataka i on je dio Microsoft programskog paketa *Office*. Access uključuje i mogućnost kreiranja programskih aplikacija orijentisanih prema korisniku. Access u sebi **objedinjuje sistem za upravljanje bazom podataka (SUBP) i programsku podršku za kreiranje korisničkog interfejsa** prema bazi podataka.

Mjesto Access programa u sistemu baze podataka

Baza podataka je skup međusobno povezanih podataka, smještenih u spoljnoj memoriji računara. **Sistem za upravljanje bazom podataka SUBP** je server baze podataka. Njegov zadatak je da uredi i omogući fizičko raspoređivanje podataka baze i da omogući prikaz tih podataka. Cilj je da se podacima pristupa na logičkom nivou, a da transformaciju na stvarni – fizički nivo obavi sistem, u ovom slučaju Access.

Model podataka je skup pravila koja određuju kako izgleda logička struktura baze. Model čini osnovu za koncipiranje, projektovanje i implementaciju baze.

Objekti koji čine Access

Access ima karakteristike aplikacijskog generatora, što znači da se može koristiti za stvaranje korisničkih aplikacija. U ovom slučaju, pisanje koda – programiranje je uglavnom nepotrebno, Access to čini umjesto vas, zato se i kaže da je aplikacijski generator.

Za zahtjevnije aplikacije postoji mogućnost dopisivanja koda korišćenjem modula, makroa, a podržan je i Access Basic, u osnovnoj ili nakon što smo instalirali Visual Basic u kompletnoj verziji. U Access je ugrađena rudimentarna podrška za SQL, a moguća je nadogradnja (kompatibilan je sa) SQL Serverom.

Osnova svake aplikacije u Access programu je baza podataka. Access baza podataka može sadržavati sljedeće objekte:

- tabele,
- upite,
- forme,
- izvještaje,
- makronaredbe,
- programske module.

Osnovni objekti Access programa

Kasnije ćemo se detaljnije upoznati sa načinom kreiranja i radom, te manipulacijom ovim objektima, a u uvodu ćemo objasniti **ulogu svakog od ovih objekata**.

Tabela je dio baze podataka u koju se smještaju korisnički podaci. Kako Access upravlja relacionim bazama podataka, među tabelama je moguće uspostavljati relacione odnose.

Upit prikazuje podatke iz tabele po nekom zadatom kriterijumu (uslovu). Postoji više vrsta upita koji se koriste prema potrebi.

Forma omogućava jednostavan korisnički pristup i koristi se za manipulaciju podacima iz tabele ili upita (unos, brisanje i promjene podataka). Ona može sadržavati podatke iz više tabela ili upita, a moguća je kombinacija sa tzv. OLE objektima iz drugih Windows aplikacija s kojima Access može razmjenjivati podatke (npr. slike koje su smještene u CorelDraw, JPG i slično).

Izvještaj se koristi ako se uređuju podaci za eksterni uređaj, obično štampač. Izvještaj može sadržavati podatke iz više tabela ili upita.

Makronaredbe se koriste za automatizaciju pojedinih zadataka (obično onih koji se ponavljaju) u obradi podataka. Omogućavaju kontrolu nad drugim objektima (otvaranje, zatvaranje objekata i dr.), a forme i izvještaje je moguće kontrolisati po dijelovima (sekcijama). Pomoću makronaredbi moguće je sve objekte neke baze podataka spojiti u jednu zajedničku aplikaciju.

Programski moduli sadrže funkcije, potprograme ili pojedinačne instrukcije napisane u Access Basic programu, a preko njega se može obavljati i razmjena podataka s drugim aplikacijama (DDE).